

Financial Law Institute

Working Paper Series

WP 2011-04

Reinhard STEENNOT

**Toepassingsgebied van de Wet
Consumentenkrediet**

September 2011

WP 2011-04

Reinhard STEENNOT

Toepassingsgebied van de Wet Consumentenkrediet

Toepassingsgebied van de Wet Consumentenkrediet

Reinhard Steennot
Hoofddocent UGent, Instituut Financieel Recht

Inleiding

1. Op 1 december 2010 is de vernieuwde Wet Consumentenkrediet in werking getreden¹. Deze wet, die strekt tot de omzetting van de Europese Richtlijn Consumentenkrediet², heeft het toepassingsgebied van de wet op bepaalde punten aangepast. Andere belangrijke wijzigingen betreffen onder meer de regelen inzake reclame (art. 5-6 WCK), de informatieverplichting (art. 11, 11*bis* en 11*ter* WCK), de afschaffing van een hele reeks formele voorwaarden bij de totstandkoming van de kredietovereenkomst (art. 14 WCK), het herroepingsrecht (art. 18 WCK), de vervroegde terugbetaling (art. 23 WCK), de gelieerde kredietovereenkomsten (art. 18 en 24 WCK), de kredietopening (art. 59 e.v. WCK) en de afschaffing van de bijzondere regelen voor verkopen op afbetaling en leningen op afbetaling.

Wat opvalt is dat de wetgever er niet heeft voor geopteerd om een geheel nieuwe wet te schrijven. Van een volledige modernisering van de regelgeving inzake consumentenkrediet - waarbij de nog bestaande discussies in rechtspraak en rechtsleer worden beslecht (vb. inzake uitdrukkelijk ontbindende bedingen³) - is dan ook geen sprake. Veeleer werd ernaar gestreefd om de bestaande wetgeving, die steunt op politieke compromissen, zoveel als mogelijk te behouden en enkel aan te passen waar nodig in functie van de Richtlijn. Welke aanpassingen ingevolge de volledige harmonisatie waarop de Richtlijn steunt⁴, echt noodzakelijk waren,

¹ Wet van 13 juni 2010 tot wijziging van de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet, *B.S.* 21 juni 2010 (hierna Wet Consumentenkrediet). Zie over deze wet: M. DE MUYNCK, "Consumentenkrediet: de wet van 13 juni 2010 gewikt en gewogen", *RABG* 2011, 79 p.; M. DE MUYNCK en R. STEENNOT, "De nieuwe wet consumentenkrediet en kredietopeningen: een afdoende bescherming voor de consument?", *TBH* 2011, 191-214; Y. HOORNAERT, "Wet op het consumentenkrediet (WCK): andermaal hervormd", *Bank Fin. R.* 2010, 400-408.

² Richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van Richtlijn 87/102/EEG van de Raad. Publicatieblad van de Europese Unie van 22 mei 2008, L. 133/ 66 e.v. (hierna: de Richtlijn). Zie over de Richtlijn: S. DAUSSOGNE, "Consumentenkrediet: toetsing van de huidige Belgische wet aan de nieuwe Europese Richtlijn", *TFR* 2008, 291-301; M. DE MUYNCK, "Consumentenkrediet: Richtlijn 2008/48/EG en de Belgische uitdaging", *DCCR* 2009, afl. 83, 5-38; J. VAN LYSSEBETTENS, "Richtlijn 2008/48/EEG inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van Richtlijn 87/102/EEG: kredietovereenkomsten voor consumenten of consumentenkredieten versterkt door sommige kredietgevers?", *Bank Fin* 2008, 329-332; A.L. EVRARD, "La proposition de directive relative au crédit à la consommation: vers l'Europe du surendettement?", *DCCR* 2006, afl. 72, 83-90; E. TERRYEN en J. VANNEROM, "De implicaties van de nieuwe Richtlijn consumentenkrediet voor het Belgisch recht" in *Recht in beweging*, Antwerpen, Maklu, 2009, 19-49; F. VAN DER HERTEN, "De omzetting in het Belgisch recht van de nieuwe Europese richtlijn inzake consumentenkrediet", in *Liber Amicorum Achilles Cuypers*, Gent, Larcier, 2009, 275-304; P. ROTT, "Consumer Credit" in *Understanding EU Consumer Law*, Antwerpen, Intersentia, 2009, 177-213; A. GOURIO, "La Directive européenne du 23 avril 2008 concernant les contrats de crédit aux consommateurs", *La semaine juridique Entreprises et Affaires* 2008, n° 36, 13-22.

³ Zie hierover bv. R. STEENNOT, "Consumentenkredietovereenkomsten. Ontbinding ingevolge wanprestatie van de consument", *NjW* 2006, 50 ev.

⁴ Zie over het concept van de gerichte volledige harmonisatie: E. TERRYEN en J. VANNEROM, "De implicaties van de nieuwe Richtlijn consumentenkrediet voor het Belgisch recht" in *Recht in beweging*, Antwerpen, Maklu, 2009, 22; P. ROTT, "Consumer Credit" in *Understanding EU Consumer Law*, Antwerpen, Intersentia, 2009, 186-187; S. GRUNDMANN en J. HOLLERING, "EC Financial Services and Contract Law – Developments 2005-2007", *European Review of Contract Law* 2008, 49; A. GOURIO, "La Directive européenne du 23 avril 2008 concernant les contrats de crédit aux consommateurs", *La semaine juridique Entreprises et Affaires* 2008, n° 36, 15-16.

vormt overigens nog steeds het voorwerp van discussie⁵. De wetgever heeft het door de Richtlijn geharmoniseerde gebied in ieder geval veelal restrictief ingevuld, omdat dergelijke benadering toeliet het hoog niveau van consumentenbescherming dat in het Belgische recht aanwezig was, te behouden.

In deze bijdrage behandelen wij enkel het toepassingsgebied van de wet. Zowel het personeel, materieel, territoriaal als temporeel toepassingsgebied komen daarbij aan bod. Het belang van de afbakening van het toepassingsgebied mag niet onderschat worden. De Wet consumentenkrediet voorziet immers in een bijzondere bescherming voor de consument, alsook in bijzondere sancties, die bij toepassing van het gemeen recht niet gehanteerd kunnen worden.

Wij beperken ons in deze bijdrage niet tot een analyse van het vernieuwde toepassingsgebied. We onderzoeken tevens of de Belgische wet, wat het toepassingsgebied betreft, in overeenstemming is met de Richtlijn Consumentenkrediet.

I. Personeel toepassingsgebied

2. De bepalingen van de wet consumentenkrediet gelden voor kredietovereenkomsten gesloten tussen een consument en een kredietgever, al dan niet door tussenkomst van een kredietbemiddelaar. Wat de bepaling van het personeel toepassingsgebied van de verschillende artikelen uit de wet betreft, is het niet enkel noodzakelijk aandacht te besteden aan de begrippen “consument” en “kredietgever”, doch tevens aan het begrip “kredietbemiddelaar”, aangezien sommige bepalingen wel en andere niet voor kredietbemiddelaars gelden.

§1 Consument

3. De consument wordt gedefinieerd als elke natuurlijke persoon die ten aanzien van de onder de wet vallende verrichtingen handelt met een oogmerk dat geacht kan worden vreemd te zijn aan zijn handels-, beroeps- of ambachtelijke activiteit (art. 1.1° WCK). Om te bepalen of een kredietnemer al dan niet een consument is, dient men het bestemmingscriterium toe te passen⁶. Meer concreet moet men nagaan of het krediet voor privé-doeleinden, dan wel professionele doeleinden is bestemd. Met andere woorden, de kredietnemer is een consument indien het gefinancierde goed of de gefinancierde dienst bestemd is voor privé-gebruik. Het is de bestemming ten tijde van het sluiten van de overeenkomst die bepalend is⁷.

4. De vraag rijst naar het lot van de zogenaamde gemengde kredieten. Dit zijn kredieten die gedeeltelijk voor privé-doeleinden, gedeeltelijk voor professionele doeleinden werden gesloten (vb. de wagen of de computer die op afbetaling wordt gekocht zal zowel gebruikt worden voor privé-doeleinden als voor professionele doeleinden). In het verleden werd aanvaard dat dergelijke gemengde kredieten onder de toepassing vallen van de wet

---

⁵ Zie hierover de bijdrage van M. DE MUYNCK en de bijdrage van D. BLOMMAERT in dit boek die onder meer de verenigbaarheid van artikel 15 WCK met de Richtlijn bespreken. Zie hierover ook mijn bijdrage: “Protecting borrowers through information and advice: the Belgian Consumer Credit Act”, die zal gepubliceerd worden in het verslagboek van de zesde LSPI-conference.

⁶ M. DE MUYNCK, “Consumentenkrediet: de wet van 13 juni 2010 gewikt en gewogen”, *RABG* 2011, 10. Zie ook: M. DAMBRE, *Consumentenkrediet*, Gent, Mys & Breesch, 1993, 3-4; P. LETTANY, *Het consumentenkrediet. De wet van 12 juni 1991*, Deurne, Kluwer, 1993, 4.

⁷ Memorie van Toelichting, *Parl. St. Kamer*, Doc. 52, 2468/001, 11.

consumentenkrediet indien zijn voor hoofdzakelijk privé-doeleinden worden aangegaan⁸. Dit wordt nu expliciet bevestigd in de Memorie van Toelichting⁹. De wetgever sluit daarmee aan bij de Wet Hypothecair Krediet, die evenzeer (enkel) vereist dat het krediet voor hoofdzakelijk privé-doeleinden werd aangegaan (art. 1 WhypK). Het begrip uit de wet consumentenkrediet is aldus ruimer dan het begrip “consument” uit de wet marktpraktijken, die een consument definieert als een natuurlijk persoon die handelt voor *uitsluitend* niet-beroepsmatige doeleinden (art. 1, 3° WMPC)¹⁰.

Het valt op dat de wetgever er niet voor heeft geopteerd om de definitie van het begrip “consument” uit de Richtlijn Consumentenkrediet letterlijk over te nemen. In de Richtlijn wordt de consument gedefinieerd als een natuurlijk persoon die bij transacties in de zin van deze richtlijn handelt voor doeleinden die buiten zijn bedrijfs- of beroepsactiviteiten vallen. Hoewel de definiëring op het eerste zicht gelijkaardig is, rijst niettemin de vraag of het Belgische consumentenbegrip, zoals geïnterpreteerd in de Memorie van Toelichting, niet ruimer is dan het Europese. Men mag immers niet uit het oog verliezen dat het Hof van Justitie in het arrest Gruber heeft beslist dat een gemengde overeenkomst slechts onder de bijzondere regeling voor consumenten valt indien de overeenkomst zo losstaat van de beroepsactiviteit van de betrokkene dat het verband marginaal wordt en bijgevolg in het kader van de verrichting, in haar totaliteit beschouwd, slechts een onbetekenende rol speelt¹¹. Deze invulling van het Hof betreft weliswaar het consumentenbegrip uit de Brussel I-Verordening¹², doch vele auteurs zijn van oordeel dat deze invulling kan worden doorgetrokken naar het in andere richtlijnen op gelijkaardige wijze gedefinieerde consumentenbegrip¹³.

Indien men deze stelling aanvaardt, rijst de vraag of het ruimere Belgische consumentenbegrip wel verenigbaar is met het Europees recht. De Richtlijn Consumentenkrediet is immers gebaseerd op het principe van (gerichte) volledige harmonisatie¹⁴. Voor de gebieden die door de Richtlijn worden geharmoniseerd, kan de

---

⁸ P. DE VROEDE, “Reclame en promotionele methoden inzake kredietverlening”, in *De nieuwe wet op het consumentenkrediet*, Brussel, Créadif, 1992, 40; D. BLOMMAERT en F. NICHELS, “Artikel 1 wet consumentenkrediet”, in *Artikelsgewijze commentaar Financieel Recht*, Kluwer, losbl.; M. DAMBRE, *Consumentenkrediet*, Gent, Mys & Breesch, 1993, 4; P. LETTANY, *Het consumentenkrediet. De wet van 12 juni 1991*, Deurne, Kluwer, 1993, 5-6.

⁹ Memorie van Toelichting, *Parl. St. Kamer*, Doc. 52, 2468/001, 10-11. Zie ook: M. DE MUYNCK, “Consumentenkrediet: de wet van 13 juni 2010 gewikt en gewogen”, *RABG* 2011, 11.

¹⁰ Zie: Brussel 25 april 2003, *TBH*2005, 18, noot J. LIBOUTON; Gent 13 april 2005, *Jaarboek Handelspraktijken 2005*, 348; G. STRAETMANS, “Recente tendensen in Handelspraktijken”, *CBR-Jaarboek 2005-2006*, Antwerpen, Maklu, 2006, 237.

¹¹ H.v.J. 20 januari 2005, zaak 464/01, *Gruber v. Bay Wa AG*, <http://www.curia.eu.int>. Zie ook: B. VOLDERS, “Het begrip “consumentenovereenkomst” in kort bestek”, *DCCR* 2006, 88-90.

¹² In de Brussel I-Verordening wordt de consument omschreven als een persoon die producten of diensten verwerft voor een gebruik dat als niet bedrijfs- of beroepsmatig kan worden beschouwd.

¹³ M. LOOS, “Het begrip “consument” in het Europese en Nederlandse privaatrecht”, *WPNR* 2005, 772; G. HOWELLS, “The scope of European consumer law”, *European Review of Contract Law* 2005, 360 ev.; F. VAN DER HERTEN, “De omzetting in het Belgisch recht van de nieuwe Europese richtlijn inzake consumentenkrediet”, in *Liber Amicorum Achilles Cuypers*, Gent, Larcier, 2009, 286-287; E. Terryn en J. Vannerom zijn van oordeel dat de interpretatie uit het arrest Gruber niet noodzakelijk doorgetrokken moet worden naar het consumentenbegrip in de Richtlijn Consumentenkrediet: E. TERRYEN en J. VANNEROM, “De implicaties van de nieuwe Richtlijn consumentenkrediet voor het Belgisch recht” in *Recht in beweging*, Antwerpen, Maklu, 2009, 27. Ook De Muynck maakt ter zake enig voorbehoud: M. DE MUYNCK, “Consumentenkrediet: de wet van 13 juni 2010 gewikt en gewogen”, *RABG* 2011, 11-12.

¹⁴ Artikel 22 van de richtlijn belichaamt het principe van gerichte (totale) harmonisatie : “in zoverre deze richtlijn geharmoniseerde bepalingen bevat, mogen de lidstaten geen bepalingen handhaven of invoeren in hun nationale wetgeving die afwijken van die welke in deze richtlijn zijn vastgesteld”. M. DE MUYNCK,

nationale wetgever geen additionele bescherming bieden¹⁵. Het principe van volledige harmonisatie verzet er zich echter niet tegen dat de bescherming die in de richtlijn ligt vervat, wordt uitgebreid tot personen die niet onder de richtlijn vallen, uiteraard voor zover dit niet strijdt met het verdragsrecht¹⁶. Wel ware het eleganter geweest in de Belgische wet aan het consumentenbegrip dezelfde invulling te geven als in de Europese Richtlijn en vervolgens in de tekst van de wet te bepalen dat de bescherming die de wet biedt evenzeer van toepassing is op personen die voor hoofdzakelijk privé-doeleinden een kredietovereenkomst sluiten.

§ 2 Kredietgever

5. Artikel 1.2° WCK definieert de kredietgever als elke natuurlijke persoon, elke rechtspersoon of elke groep van dergelijke personen, die krediet toestaat binnen het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten, met uitzondering van de persoon of groep van personen die een kredietovereenkomst aanbiedt of sluit wanneer deze overeenkomst het voorwerp uitmaakt van een onmiddellijke overdracht of indeplaatsstelling ten gunste van een erkende kredietgever aangewezen in de overeenkomst.

Er kan slechts sprake zijn van een kredietgever indien deze persoon krediet verstrekt in het kader van zijn beroepsactiviteit. Een eenmalige kredietverlening aan een vriend of familielid ressorteert derhalve niet onder het toepassingsgebied van de wet, in tegenstelling tot hetgeen geldt voor hypothecaire kredieten die onder de toepassing van de Wet Hypothecair Krediet vallen¹⁷.

6. Wanneer de overeenkomst het voorwerp uitmaakt van een onmiddellijke overdracht of indeplaatsstelling ten gunste van een *erkende* kredietgever die in de overeenkomst wordt aangewezen, wordt de persoon die de kredietovereenkomst oorspronkelijk tot stand brengt, i.e. de overeenkomst ondertekent, niet beschouwd als kredietgever maar als kredietbemiddelaar (art. 2, 3° WCK). Deze uitzondering is ruimer dan onder de vroegere wet, waar zij enkel betrekking had op de verkoop op afbetaling en de financieringshuur¹⁸. In de praktijk vindt deze regel vooral toepassing op kredieten aangeboden door garagisten in het raam van autofinancieringen. Dergelijke kredieten maken immers veelal het voorwerp uit van een onmiddellijke overdracht aan een captive-financieringsmaatschappij die economisch gezien de werkelijke kredietgever is¹⁹.

Vergelijkt men de definitie in de Belgische wet met de definitie uit de Europese Richtlijn, dan valt het op dat de Europese Richtlijn de in de wet bepaalde uitzondering niet vermeldt. Het

---

“Consumentenkrediet: de wet van 13 juni 2010 gewikt en gewogen”, *RABG* 2011, 7; S. GRUNDMANN en J. HOLLERING, “EC Financial Services and Contract Law – Developments 2005-2007”, *European Review of Contract Law* 2008, 49.

¹⁵ G. RAYMOND, “Premières approches sur la Directive n° 2008/48/CE”, *Semaine Juridique. Ed. Gén.* 2008, nr. 48, 31-32; J. STUYCK, E. TERRYEN en T. VAN DYCK, “Confidence Through Fairness? The new Directive on unfair business-to-consumer commercial practices in the internal market”, *CMLR* 2006, 116; E. TERRYEN en J. VANNEROM, “De implicaties van de nieuwe Richtlijn consumentenkrediet voor het Belgisch recht” in *Recht in beweging*, Antwerpen, Maklu, 2009, 22.

¹⁶ Zie overweging (10) Richtlijn Consumentenkrediet. M. DE MUYNCK, “Consumentenkrediet: de wet van 13 juni 2010 gewikt en gewogen”, *RABG* 2011, 12; P. ROTT, “Consumer Credit” in *Understanding EU Consumer Law*, Antwerpen, Intersentia, 2009, 190-191.

¹⁷ De bepalingen uit Titel I van de Wet Hypothecair Krediet vinden ook toepassing indien een privé-persoon een hypothecair krediet verstrekt. Zie hierover: E. CASIER, “Artikel 1 Wet Hypothecair Krediet”, in *Artikelsgewijze Commentaar Bijzondere Overeenkomsten*, Kluwer, losbl.

¹⁸ Y. HOORNAERT, “Wet op het consumentenkrediet (WCK): andermaal hervormd”, *Bank Fin. R.* 2010, 400.

¹⁹ Memorie van Toelichting, *Parl. St. Kamer*, Doc. 52, 2468/001, 15.

begrip “kredietgever” heeft in de Belgische wet aldus een engere invulling dan in de Richtlijn. De Raad van State merkte terecht op dat dit op gespannen voet staat met de Richtlijn²⁰. Niettemin opteerde de Belgische wetgever ervoor, na een bevraging van de Europese Commissie, om deze uitzondering te behouden²¹. Nochtans leek de Europese Commissie bezorgd te zijn over de informatieverstrekking aan de consument in een dergelijk geval. Meer concreet uitte de Europese Commissie de vrees dat de kredietgever die de overeenkomst onmiddellijk overdraagt en dientengevolge als kredietbemiddelaar wordt beschouwd, zich zou gaan beroepen op de uitzonderingsregeling voor kredietbemiddelaars in nevenactiviteit. Artikel 11ter WCK bepaalt ter zake dat de informatieverplichtingen uit artikel 11, 11bis en 15, lid 1 WCK niet van toepassing zijn op leveranciers die bij wijze van nevenactiviteit als kredietbemiddelaar optreden²².

De Belgische wetgever verwijst ter rechtvaardiging voor deze bijzondere regeling voor kredieten die het voorwerp uitmaken van een onmiddellijke overdracht aan een erkende kredietgever, naar de economische realiteit en betwijfelt of garagisten adequate precontractuele informatie kunnen verstrekken²³. De kredietgever zou beter geplaatst zijn om de precontractuele informatie te verstrekken. De vraag is echter hoe een kredietgever, die niet aanwezig is op het tijdstip van de informatieverstrekking, informatie op een meer duidelijke wijze kan verstrekken dan een kredietbemiddelaar. Meer nog, hoe kan een kredietgever, die niet aanwezig is, passende toelichting geven, rekening houdend met de door de consument geuite voorkeuren (art. 11 §4 WCK)? De belangen van de consument worden hier naar onze overtuiging opgeofferd voor de belangen van de garagist, die aldus onder meer vermijdt dat hij een erkenning als kredietgever dient te verkrijgen.

§ 3 Kredietbemiddelaar

7. De Belgische wet definieert de kredietbemiddelaar als een natuurlijke persoon of rechtspersoon die niet optreedt als kredietgever en die in het raam van zijn bedrijfs- of beroepsactiviteiten tegen een vergoeding in de vorm van geld of een ander overeengekomen economisch voordeel:

- aan consumenten kredietovereenkomsten voorstelt of aanbiedt of
- consumenten anderszins bijstaat bij de voorbereiding van het sluiten van kredietovereenkomsten of
- namens de kredietgever met consumenten kredietovereenkomsten sluit.

8. Opdat een persoon als kredietbemiddelaar beschouwd kan worden, is vereist enerzijds dat de bemiddeling geschiedt in het kader van een beroepsactiviteit, anderzijds dat de “bemiddelaar” een vergoeding in de vorm van geld of enig ander overeengekomen economisch voordeel ontvangt. De wet wijkt hier af van de tekst van de Richtlijn die vereist dat de tussenpersoon een vergoeding in de vorm van geld of een andere overeengekomen *financiële beloning* ontvangt. Van enige strijdigheid met de Richtlijn is hier geen sprake, aangezien de notie “economisch voordeel” een gelijkaardige lading dekt. Een economisch voordeel of financiële beloning dient te zijn overeengekomen en kan bijvoorbeeld bestaan uit

---

²⁰ In die zin ook: M. DE MUYNCK, “Consumentenkrediet: de wet van 13 juni 2010 gewikt en gewogen”, *RABG* 2011, 13; E. TERRYEN en J. VANNEROM, “De implicaties van de nieuwe Richtlijn consumentenkrediet voor het Belgisch recht” in *Recht in beweging*, Antwerpen, Maklu, 2009, 28.

²¹ Memorie van Toelichting, *Parl. St. Kamer*, Doc. 52, 2468/001, 15.

²² Zie hierover: M. DE MUYNCK en R. STEENNOT, “DE nieuwe wet consumentenkrediet en kredietopeningen: een afdoende bescherming voor de consument?”, *TBH* 2011, 204.

²³ Memorie van Toelichting, *Parl. St. Kamer*, Doc. 52, 2468/001, 15.

de toekenning door de kredietgever van voordelen die de verkoper of dienstverlener toelaten om kosten te besparen (vb. ter beschikking stellen van informatica of type-aanvraagformulieren). Naar onze overtuiging kunnen ook voordelen in natura als een financieel voordeel beschouwd worden²⁴. Het loutere feit dat een verkoper via een kredietovereenkomst erin slaagt een grotere omzet te realiseren, volstaat niet aangezien in een dergelijk geval er geen *overeengekomen* economisch voordeel bestaat.

9. Het begrip “kredietbemiddelaar” omvat vooreerst de kredietmakelaars en de kredietagenten (zie art. 62 WCK). Kredietagenten hebben de bevoegdheid om in naam en voor rekening van de kredietgever een kredietovereenkomst te sluiten. Kredietagenten kunnen slechts één enkele kredietgever vertegenwoordigen voor een bepaald type van kredietovereenkomsten. Meer concreet, slechts indien de kredietgever die zij vertegenwoordigen niet alle kredietvormen aanbiedt, kunnen zij voor de kredietvormen die niet worden aangeboden door de betrokken kredietgever, bemiddelen voor een andere kredietgever (vb. indien de betrokken kredietgever geen leningen op afbetalingen verstrekt, kunnen zij voor leningen op afbetaling of hypothecaire kredieten bemiddelen voor maximaal een andere kredietgever)²⁵.

De rol van de kredietmakelaar beperkt er zich toe de partijen bij elkaar te brengen. Hij heeft geen vertegenwoordigingsbevoegdheid en kan de overeenkomst derhalve niet in naam en voor rekening van de kredietgever sluiten. Kredietmakelaars kunnen, in tegenstelling tot kredietagenten, voor een zelfde soort kredietovereenkomst, optreden voor één of meer kredietgevers.

Het begrip “kredietbemiddelaar” is evenwel niet beperkt tot kredietagenten en kredietmakelaars. Ook een winkelier die de consument naar een bepaalde kredietgever verwijst en daarbij een overeengekomen economisch voordeel verwerft, moet als een kredietbemiddelaar beschouwd worden. Immers, de winkelier staat de consument bij bij de voorbereiding van het sluiten van een kredietovereenkomst. In dit kader kan wel worden herhaald dat de leverancier van goederen of diensten die bij wijze van nevenactiviteit als kredietbemiddelaar optreedt van een hele reeks informatieverplichtingen wordt vrijgesteld (art. 11ter WCK).

10. In tegenstelling tot hetgeen vroeger het geval was, omvat het begrip “kredietbemiddelaar” niet meer de persoon die aan schuldbemiddeling doet²⁶. Schuldbemiddeling strekt ertoe een regeling tot stand te brengen omtrent de wijze van betaling van de schuldenlast die geheel of ten dele uit één of meer kredietovereenkomsten voortvloeit (art. 1, 14° WCK).

II. Materieel toepassingsgebied

§ 1 Begrip “Kredietovereenkomst”

11. De wet consumentenkrediet vindt toepassing op kredietovereenkomsten. Het betreft elke overeenkomst waarbij een kredietgever een krediet verleent of toezegt aan een consument, in

---

²⁴ Anders: E. TERRYEN en J. VANNEROM, “De implicaties van de nieuwe Richtlijn consumentenkrediet voor het Belgisch recht” in *Recht in beweging*, Antwerpen, Maklu, 2009, 29.

²⁵ D. BLOMMAERT en F. NICHELS, “Artikel 62 Wet Consumentenkrediet”, in *Artikelsgewijze Commentaar Financieel Recht*, Mechelen, Kluwer, losbl.; P. LETTANY, *Het consumentenkrediet. De wet van 12 juni 1991*, Deurne, Kluwer, 1993, 328.

²⁶ E. TERRYEN en J. VANNEROM, “De implicaties van de nieuwe Richtlijn consumentenkrediet voor het Belgisch recht” in *Recht in beweging*, Antwerpen, Maklu, 2009, 29. Zie art. 67 WCK over schuldbemiddeling.

de vorm van uitstel van betaling, van een lening of van elke andere gelijkaardige betalingsregeling (art. 1.4° WCK). Op het eerste zicht lijkt de Belgische wet ingevolge deze definitie een ruimer toepassingsgebied te hebben dan de Richtlijn waarin de kredietovereenkomst wordt gedefinieerd als: “een overeenkomst waarbij een kredietgever aan een consument krediet verleent of toezegt in de vorm van uitstel van betaling, een lening of een andere, soortgelijke betalingsfaciliteit, *met uitzondering van overeenkomsten voor doorlopende dienstverlening en doorlopende levering van dezelfde goederen, waarbij de consument, zolang de diensten c.q. goederen worden geleverd, de kosten daarvan in termijnen betaalt*”. Dit is evenwel slechts schijn, aangezien overeenkomsten voor doorlopende dienstverlening en doorlopende levering van goederen in artikel 3 §1 WCK van het toepassingsgebied worden uitgesloten (*infra* nr. 15).

De ruime definitie van het begrip “kredietovereenkomst” heeft de wetgever genoodzaakt om een hele reeks van kredietovereenkomsten geheel of gedeeltelijk uit te sluiten van het toepassingsgebied van de wet (*infra* nr. 14).

§ 2 Bijzondere kredietvormen

12. Het begrip “kredietovereenkomst” omvat vier specifieke kredietvormen (lening op afbetaling, kredietopening, verkoop op afbetaling en financieringshuur), doch is geenszins beperkt tot deze vier vormen, aangezien elk uitstel van betaling een kredietovereenkomst uitmaakt. Het belang van deze bijzondere kredietvormen bestond er vroeger in dat voor elk van deze vier kredietvormen, bijzondere regelen golden (art. 40 ev WCK). Kijkt men naar de huidige wet consumentenkrediet, dan ziet men dat er enkel nog bijzondere regelen bestaan voor de kredietopening en de financieringshuur (zie respectievelijk artt. 59-60ter en artt. 47-54 WCK).

De vraag rijst dan ook waarom de wetgever ervoor heeft geopteerd om een afzonderlijke definitie van de verkoop op afbetaling en lening op afbetaling te behouden. Verwezen kan hier worden naar artikel 11 §4, lid 2 WCK, dat in het geval waarin een kredietopening buiten de onderneming of op afstand wordt aangeboden en de kredietgever of kredietbemiddelaar naast een kredietopening ook leningen op afbetaling en verkopen op afbetaling aanbiedt, bijzondere informatieverplichtingen oplegt. Meer concreet is de kredietgever of kredietbemiddelaar er dan toe gehouden om de voor- en nadelen van een kredietopening in vergelijking met een verkoop op afbetaling en lening op afbetaling te vermelden²⁷.

13. Veeleer dan de definities van de verschillende kredietvormen te bekijken²⁸, is het nuttig enkele punten van onderscheid tussen deze kredietvormen in herinnering te brengen. De kredietopening en de lening op afbetaling onderscheiden zich van elkaar door het feit dat bij een lening het kredietbedrag onmiddellijk en integraal ter beschikking wordt gesteld, een bedrag dat de consument door middel van periodieke stortingen dient terug te betalen. In geval van een kredietopening daarentegen verkrijgt de consument een recht om ten belope van een bepaald bedrag krediet op te nemen, dat hij dan overeenkomstig de afgesproken contractuele voorwaarden moet terug betalen. Een kredietopening is dan ook een meer geschikte kredietvorm indien men bij het sluiten van de kredietovereenkomst niet kan

²⁷ Zie de bijdrage van M. DE MUYNCK in dit boek.

²⁸ Zie: D. BLOMMAERT en D. NICHELS, “Artikel 1 Wet Consumentenkrediet”, *Artikelsgewijze Commentaar Financieel Recht*, Mechelen, Kluwer, losbl.; R. STEENNOT mmv S. DEJONGHE, *Handboek Consumentenbescherming en Handelspraktijken*, Antwerpen, Intersentia, 2007, 330-332.

inschatten hoeveel krediet men daadwerkelijk nodig zal hebben (men zal dan immers enkel rente betalen op het opgenomen bedrag). Kent men het exacte kredietbedrag wel en is het krediet bestemd voor de financiering van één bepaald goed (vb. wagen), dan is een lening op afbetaling aangewezen²⁹, in het bijzonder omdat de kost van een lening veelal lager is dan deze van een kredietopening.

De verkoop op afbetaling onderscheidt zich in hoofdzaak van de lening op afbetaling door de persoon die het krediet verstrekt. Wordt het krediet verstrekt door de verkoper of dienstverlener, dan is er sprake van een verkoop op afbetaling. Wordt het krediet daarentegen verleend door een derde (vb. een bank), dan is er een lening op afbetaling. De verkoop op afbetaling en de financieringshuur onderscheiden zich van elkaar doordat de verkoop op afbetaling gericht is op eigendomsoverdracht. De financieringshuur strekt tot het genot van een roerend goed en bevat enkel een optie in hoofde van de kredietnemer om aan het eind van de overeenkomst de eigendom te verwerven. Financieringshuur leidt derhalve niet noodzakelijk tot eigendomsoverdracht, een verkoop af afbetaling wel (tenzij in een clause van eigendomsvoorbehoud is voorzien en de consument zijn terugbetalingsverplichtingen niet nakomt).

§ 3 Uitsluitingen van het toepassingsgebied

14. De ruime invulling van het begrip “kredietovereenkomst” heeft, zoals eerder reeds werd vermeld, tot gevolg dat het noodzakelijk was een reeks kredietovereenkomsten van het toepassingsgebied uit te sluiten. Men dient daarbij een onderscheid te maken tussen de kredietovereenkomsten die volledig worden uitgesloten van het toepassingsgebied van de wet³⁰ en de kredietovereenkomsten die slechts gedeeltelijk worden uitgesloten. Beiden worden hieronder kort besproken.

A. Volledige uitsluitingen (art. 3 §1 WCK)

1. Verzekeringen en doorlopende levering

15. Worden vooreerst uitgesloten: de verzekeringsovereenkomsten (bedoeld worden bijvoorbeeld verzekeringscontracten waarbij de premie in maandelijkse termijnen worden betaald³¹), alsook de overeenkomsten voor doorlopende dienstverlening en doorlopende levering van dezelfde goederen, waarbij de consument, zolang de goederen, respectievelijk diensten worden geleverd, de kosten daarvan in termijnen betaalt. Bedoeld worden onder meer de overeenkomsten die worden gesloten tussen consumenten en leveranciers van gas en elektriciteit³². Dergelijke overeenkomsten zijn immers kredietovereenkomsten indien bij de afrekening blijkt dat de betaalde voorschotten niet toereikend zijn om de gedurende het voorbije jaar geleverde gas en elektriciteit te betalen.

²⁹ Zie bv.: Vred. Grâce-Hollogne 5 juni 2007, *JLMB* 2008, 107, noot C. BIQUET-MATHIEU.

³⁰ Naast de hieronder besproken uitsluitingen, worden ook kredieten toegestaan door de bergen van barmhartigheid bedoeld door de wet van 30 april 1848 op de herinrichting der bergen van barmhartigheid uitgesloten.

³¹ Overweging nr. 12 Richtlijn Consumentenkrediet. Het verschil tussen de wet en de Richtlijn bestaat erin dat de Richtlijn dergelijke overeenkomsten niet als een kredietovereenkomst beschouwt (E. TERRYEN en J. VANNEROM, “De implicaties van de nieuwe Richtlijn consumentenkrediet voor het Belgisch recht” in *Recht in beweging*, Antwerpen, Maklu, 2009, 25). De Belgische wetgever beschouwt dergelijke overeenkomst wel als een kredietovereenkomst, maar sluit ze uit van het toepassingsgebied van de wet.

³² E. TERRYEN en J. VANNEROM, “De implicaties van de nieuwe Richtlijn consumentenkrediet voor het Belgisch recht” in *Recht in beweging*, Antwerpen, Maklu, 2009, 24.

Het valt op dat, opdat de uitsluiting toepassing vindt, het niet langer noodzakelijk is dat het bij het sluiten van de overeenkomst onmogelijk is het totale bedrag reeds vast te stellen³³ (zoals dit het geval is bij contracten betreffende de levering van gas en elektriciteit omdat men bij het sluiten van het contract het precieze verbruik niet kent). De Belgische wetgever heeft deze bijkomende voorwaarde moeten laten varen, aangezien deze voorwaarde niet ligt vervat in de (definitie van het begrip “kredietovereenkomst” in de) Richtlijn. Verder geldt de uitzondering niet enkel voor de doorlopende levering van diensten, doch tevens voor de doorlopende levering van dezelfde goederen.

2. Huurovereenkomsten

16. Huurovereenkomsten worden uitgesloten van het toepassingsgebied van de wet consumentenkrediet indien zij niet voorzien in een verplichting om het goed te kopen. Dergelijke verplichting mag noch in de huurovereenkomst zelf, noch in een afzonderlijke overeenkomst vervat liggen. Indien de verhuurder eenzijdig kan beslissen dat de huurder tot de aankoop van het goed dient over te gaan, wordt de verplichting tot aankoop van het goed geacht te bestaan.

3. Bepaalde kredietkaarten

17. Artikel 3 §1, 3° WCK sluit kredietovereenkomsten *zonder interest* van het toepassingsgebied van de wet consumentenkrediet uit voor zover aan twee cumulatieve voorwaarden is voldaan. Enerzijds moet het krediet binnen een termijn van twee maanden³⁴ worden terugbetaald, anderzijds moet de kostprijs lager zijn dan 50 euro (dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd). Deze uitzondering viseert de zogenaamde accreditiefkaarten, dit zijn kredietkaarten waarbij de consument maandelijks een afrekening verkrijgt en het gespendeerde bedrag in uitvoering van een domiciliëring van zijn rekening wordt gedebiteerd³⁵. Indien de kostprijs lager is dan 50 euro vallen deze kredietkaarten niet onder het toepassingsgebied van de wet, dit ongeacht het bedrag dat met de kaart kan gespendeerd worden. De terugbetaling vindt in de regel immers plaats binnen de twee maanden en er zijn geen interesten verschuldigd. Indien de terugbetaling niet geschiedt binnen de twee maanden, i.e. wanneer er meer dan twee maanden verstrijkt tussen het tijdstip waarop de kaart wordt gebruikt en het gespendeerde bedrag wordt terugbetaald, is de wet dus wel van toepassing. Dit is onder meer het geval indien de betrokken kredietkaart bij het toezenden van de afrekening aan de consument de keuze laat tussen een onmiddellijke terugbetaling en een terugbetaling op langere termijn³⁶. In een dergelijk geval zullen in principe overigens ook interesten verschuldigd zijn.

De tekst van de wet wijkt overigens, wat de bepaling van de kostprijs betreft, af van de Richtlijn, die het heeft over kredietovereenkomsten waarbij slechts *onbetekenende* kosten worden aangerekend. Meer concreet kan de vraag worden opgeworpen of een bedrag van 50 euro (geïndexeerd) wel voldoet aan het vereiste van onbetekenende kosten. De wetgever geeft

---

³³ M. DE MUYNCK, “Consumentenkrediet: de wet van 13 juni 2010 gewikt en gewogen”, *RABG* 2011, 15.

³⁴ De Richtlijn voorziet in een termijn van drie maanden. Zie *infra* nr. 36 waarom dit verenigbaar is met de Richtlijn.

³⁵ Y. HOORNAERT, “Wet op het consumentenkrediet (WCK): andermaal hervormd”, *Bank Fin. R.* 2010, 401; F. VAN DER HERTEN, “De omzetting in het Belgisch recht van de nieuwe Europese richtlijn inzake consumentenkrediet”, in *Liber Amicorum Achilles Cuypers*, Gent, Larcier, 2009, 279.

³⁶ M. DE MUYNCK, “Consumentenkrediet: de wet van 13 juni 2010 gewikt en gewogen”, *RABG* 2011, 17.

aan dat het vaststellen van een cijfermatig bedrag meer duidelijkheid en rechtszekerheid biedt. Dit is slechts gedeeltelijk het geval aangezien, wat de berekening van de kostprijs betreft, de vraag kan worden opgeworpen of de kosten die verboden zijn aan geldafhalingen die met de kaart worden verricht, mee in aanmerking moeten worden genomen. Het antwoord op deze vraag zal in de praktijk in vele gevallen bepalend zijn. Zo bijvoorbeeld betaalt de auteur van deze tekst jaarlijks een vergoeding van 40 euro voor het gebruik van een Mastercard, doch zijn de totale kosten hoger dan 50 euro indien ook de kost van geldafhalingen in het buitenland worden meegerekend. Gelet op het feit dat de emittent van de kaart (i.e. de bank die de kaart aan de consument verstrekt) op het tijdstip van het verstrekken van de kaart niet kan inschatten hoeveel geldopnemingen doorgevoerd zullen worden, kan men argumenteren dat met deze kosten, die rechtstreeks verbonden zijn aan de geldopneming en bovendien worden betaald aan de kaartmaatschappij (en niet aan de emittent van de kaart), niet moeten worden meegerekend. Maar indien de wetgever rechtszekerheid wil bieden, had hij dit ons inziens uitdrukkelijk in de wettekst moeten bepalen.

18. Het belang van deze uitdrukkelijke uitzondering mag overigens niet onderschat worden aangezien onder de vroegere wet in de rechtspraak werd geoordeeld dat een kredietkaart wel degelijk onder de toepassing van de wet kon vallen³⁷. De uitzondering³⁸ komt in de plaats van een andere uitzondering die niet langer in de wet is voorzien, met name de uitzondering van de kredietopeningen voor een bedrag < 1250 euro en terugbetaalbaar binnen een termijn van drie maanden³⁹. Of het bestaan van deze uitzondering een goede zaak is vanuit het oogpunt van het vermijden van overmatige schuldenlast is een andere vraag. Men mag er niet aan denken dat consumenten die net rond komen in een zelfde maand bij verschillende emittenten een kredietkaart zouden bemachtigen voor een bedrag van 2500 euro of meer en tot de limiet uitgaven zouden verrichten en gelden opnemen. Op zich zou dit al volstaan opdat de consument zijn schulden in de toekomst niet zal kunnen terugbetalen.

4. Hypothecaire kredieten

19. Hypothecaire kredieten die onder het toepassingsgebied vallen van hetzij Titel I van het K.B. nr. 225, hetzij titel I van de wet van 4 augustus 1992 op het hypothecair krediet, ressorteren niet onder het toepassingsgebied van de wet consumentenkrediet. Met andere woorden, de wet consumentenkrediet en de wet hypothecair krediet kunnen niet cumulatief van toepassing zijn. Deze vaststelling is niet zonder belang, aangezien de wet hypothecair krediet bijvoorbeeld geen bijzondere regelen en sancties bevat op het vlak van precontractuele informatieverplichtingen.

De wet hypothecair krediet geldt wanneer een hypothecair krediet bestemd is voor de financiering van de verwerving of het behoud van zakelijke rechten op onroerend goed en de kredietnemer de overeenkomst sluit voor hoofdzakelijk privé-doeleinden (art. 1 WhypK)⁴⁰. Met andere woorden, indien de hypothecaire kredietovereenkomst wordt gesloten met het oog

---

³⁷ Arrb. Brussel 5 november 2007, *Jaarboek Kredietrecht* 2007, 17, noot D. BLOMMAERT. Anders: F. VAN DER HERTEN, “De omzetting in het Belgisch recht van de nieuwe Europese richtlijn inzake consumentenkrediet”, in *Liber Amicorum Achilles Cuypers*, Gent, Larcier, 2009, 278-279, die van oordeel is dat het om een betalingsfaciliteit gaat en geen krediet.

³⁸ Samen met de gedeeltelijke uitzondering van geoorloofde debetstanden op rekening (*infra* nr. 23 ev).

³⁹ Het betrof twee cumulatieve voorwaarden. Met andere woorden, zodra het bedrag gelijk was aan 1250 euro vond de wet consumentenkrediet toepassing. Zie: R. STEENNOT, “Consumentenbescherming. Overzicht van rechtspraak (2003-2007)”, *TPR* 2009, 410.

⁴⁰ Zie hierover: E. CASIER, “Artikel 1 Wet Hypothecair Krediet”, in *Artikelsgewijze Commentaar Bijzondere Overeenkomsten*, Mechelen, Kluwer, losbl. en de daar geciteerde rechtsleer.

op de financiering van een dure wagen, een boot of beleggingen, dan vindt de wet hypothecair krediet geen toepassing. De wet consumentenkrediet kan in een dergelijk geval wel gehanteerd worden, uiteraard indien de betrokken kredietovereenkomst onder het toepassingsgebied van de wet consumentenkrediet ressorteert (vb. niet onder een andere uitzondering valt).

20. De vraag rijst welke wet gehanteerd moet worden bij een zogenaamd gemengd krediet, i.e. een hypothecair krediet dat deels bestemd is voor de financiering van verwerving of behoud van zakelijke rechten op onroerend goed en deels voor de financiering van consumptiegoederen. Deze situatie doet zich in de praktijk vooral voor bij een centralisatie van een hypothecair krediet en één of meer consumptiekredieten. De bestaande kredietovereenkomsten (hypothecaire en andere) worden in dergelijk geval vervroegd terugbetaald via een nieuwe kredietovereenkomst, die integraal wordt gewaarborgd door een hypotheek op een onroerend goed.

Naar onze overtuiging moet men in een dergelijk geval nagaan of het krediet in hoofdzaak bestemd is voor de financiering van de verwerving of behoud van zakelijke rechten op onroerende goederen. Enkel in bevestigend geval vindt de wet hypothecair krediet toepassing. Meer concreet, is het bedrag van de nieuwe kredietovereenkomst in hoofdzaak bestemd voor de terugbetaling van een hypothecaire kredietovereenkomst die bestemd was voor de financiering van de verwerving of behoud van zakelijke rechten op onroerende goederen, dan is de wet consumentenkrediet niet van toepassing. Omgekeerd, is het resterend saldo van de oorspronkelijke hypothecaire kredietovereenkomst beperkt en strekt de nieuwe hypothecaire kredietovereenkomst in hoofdzaak tot de vervroegde terugbetaling van bestaande consumptiekredieten, dan vindt de wet consumentenkrediet wel toepassing.

5. Huwelijksbemiddeling

21. Overeenkomsten betreffende huwelijksbemiddeling (elke activiteit waarbij tegen vergoeding ontmoetingen tussen personen worden geregeld die rechtstreeks of onrechtstreeks tot een huwelijk of tot een vaste relatie moeten leiden) die onder het toepassingsgebied vallen van de wet van 9 maart 1993 die ertoe strekt de exploitatie van huwelijksbureaus te regelen en te controleren, vallen niet onder het toepassingsgebied van de wet consumentenkrediet. Consumenten worden geacht voldoende te zijn beschermd door de wet van 1993. Meer concreet bepaalt deze wet dat op straffe van nietigheid bepaalde vermeldingen in de overeenkomst, die schriftelijk moet worden gesloten, dienen te worden opgenomen en dat de consument beschikt over een verzakingsrecht van zeven werkdagen⁴¹. Van belang is verder artikel 8 §1 dat bepaalt dat de betaling van de prijs in gelijke bedragen over de gehele duur van de overeenkomst moet worden gespreid door middel van maandelijkse schijven in geval van overeenkomsten van drie maanden, tweemaandelijks schijven voor de overeenkomsten van zes maanden, en driemaandelijks schijven voor de overeenkomsten van negen of twaalf maanden, zonder afbreuk te doen aan de mogelijkheid, voor de overeenkomsten aangegaan voor zes, negen of twaalf maanden, in maandelijkse schijven te betalen.

6. Kosteloos uitstel bestaande schuld

22. Indien de consument uitstel verkrijgt om een bestaande schuld terug te betalen en hem daarvoor geen enkele kost wordt aangerekend, dan valt dit uitstel van betaling niet onder de

---

⁴¹ Vgl. met artikel 18 WCK dat voortaan in een bedenktijd van veertien kalenderdagen voorziet.

toepassing van de wet consumentenkrediet. Let wel, het gaat hier enkel over de hypothese waarin een schuld eisbaar is geworden en de partijen na de eisbaarheid een regeling overeenkomen tot verder uitstel van betaling zonder hiervoor enige kost of interest aan te rekenen⁴². Het gaat hier uiteraard niet om de hypothese waarin krediet wordt verleend met een jaarlijks kostenpercentage van 0%. Dergelijk krediet valt wel degelijk onder het toepassingsgebied van de wet consumentenkrediet. Dit kan onder meer blijken uit artikel 6 §2 WCK dat reclame verbiedt die de vermelding “gratis krediet” bevat. Reclame voor een kosteloos krediet is mogelijk, maar moet vermelden dat het JKP gelijk is aan 0 %.

B. Gedeeltelijke uitsluitingen

23. Een aantal kredietovereenkomsten worden in artikel 3 §2 WCK gedeeltelijk uitgesloten van het toepassingsgebied van de wet. Een gedeeltelijke uitsluiting houdt in dat een aantal bepalingen van de wet van toepassing blijft. Benadrukt moet hierbij worden dat de regelen die toepassing vinden, verschillen van geval tot geval. Men dient derhalve steeds de wettekst ter hand te nemen om te bepalen welke artikelen toepassing vinden en welke niet.

1. Kredietovereenkomsten met een kredietbedrag⁴³ van minder dan 200 euro

24. Kredietovereenkomsten met een beperkte impact, met name kredietovereenkomsten voor een bedrag kleiner dan 200 euro, worden gedeeltelijk uitgesloten van het toepassingsgebied van de wet. Een hele reeks bepalingen blijven echter van toepassing, met name de regelen inzake kredietpromotie (art. 5-9 WCK), de verplichting informatie in te winnen omtrent de financiële situatie van de consument (art. 10 WCK), de informatieverplichtingen uit artikel 11-11ter WCK, de adviesverplichting uit artikel 15 lid 1 WCK, het verbod voor de ondertekening van de overeenkomst het kredietbedrag ter beschikking te stellen (art. 16 WCK), de bepalingen inzake het maximale JKP (art. 21 WCK), de regelen betreffende onrechtmatige bedingen (art. 27bis-33bis WCK), de regelen omtrent kredietovereenkomsten van onbepaalde duur en het recht kredietopnemingen te schorsen (art. 33ter WCK), de bepalingen betreffende de persoonlijke zekerheidstelling (art. 34-37 WCK), de regeling betreffende het toestaan van betalingsfaciliteiten (art. 38 WCK), de bepalingen betreffende het lichten van de optie bij financieringshuur (art. 47 WCK), de periodieke informatieverplichting bij kredietopeningen (art. 59 WCK), de bepalingen betreffende kredietbemiddelaars en schuldbemiddeling (art. 62-67 WCK) en de regelen inzake controle, toezicht en sancties (art. 74-109 WCK).

De keuze van de wetgever is niet steeds te verklaren. Zo is het bijvoorbeeld niet duidelijk waarom artikel 10 WCK dat de kredietgever verplicht om bij de consument informatie in te winnen omtrent zijn financiële situatie en terugbetalingsmogelijkheden bij kredietovereenkomsten met een dergelijk beperkte impact toepassing vindt, te meer daar artikel 15, lid 2 WCK dat de kredietgever enkel toelaat krediet te verstrekken indien de kredietgever er redelijkerwijze kan van uitgaan dat de consument het krediet zal kunnen terugbetalen, niet van toepassing is. De vaststelling dat een hele reeks regelen toepassing vindt bij kredietovereenkomsten met een dermate beperkte impact, contrasteert verder met het feit dat voor vele kredietkaarten, die de mogelijkheid bieden voor een heel wat groter bedrag krediet op te nemen, de wet helemaal geen toepassing vindt⁴⁴.

⁴² Y. HOORNAERT, “Wet op het consumentenkrediet (WCK): andermaal hervormd”, *Bank Fin. R.* 2010, 401.

⁴³ Het betreft het ontleende bedrag en niet het terug te betalen bedrag.

⁴⁴ Kredietovereenkomsten zonder interest, waarbij het krediet terugbetaalbaar is binnen de twee maanden en de kost lager is dan 50 euro worden immers uitgezonderd van het toepassingsgebied (zie *supra* nr. 17).

2. Kredietovereenkomsten met een kredietbedrag hoger dan 75.000 euro

25. Kredietovereenkomsten die betrekking hebben op bedragen van meer dan 75.000 euro en die vastgesteld worden bij authentieke akte worden evenzeer gedeeltelijk uitgesloten van het toepassingsgebied van de wet. Opdat deze gedeeltelijke uitsluiting toepassing vindt, volstaat het niet dat het krediet 75.000 overschrijdt, doch is tevens vereist dat de kredietovereenkomst bij authentieke akte wordt vastgesteld. De ratio van deze uitsluiting moet dan ook gezocht worden in het feit dat de consument geacht wordt voldoende beschermd te zijn door de tussenkomst van de notaris. Meer concreet, de bescherming die geboden wordt door de niet-toepasselijke artikelen, wordt geacht gerealiseerd te worden ingevolge de tussenkomst van de notaris. In de mate waarin de kredietovereenkomst reeds onderhands werd gesloten, is de slagkracht van de notaris nochtans beperkt, aangezien de partijen reeds verbonden zijn door de bepalingen die onderhands worden vastgesteld⁴⁵. De notaris kan niet meer dan de partijen informeren over de betrokken contractuele bepalingen en hun eventueel nadelige gevolgen.

Blijven meer concreet van toepassing: de regelen inzake kredietpromotie (art. 5-9 WCK), de verplichting informatie in te winnen omtrent de financiële situatie van de consument (art. 10 WCK), de informatieverplichting uit artikel 11-11ter WCK, de verplichting *bepaalde* in artikel 14 §2 WCK opgenomen vermeldingen in de overeenkomst te incorporeren, de adviesverplichting uit artikel 15 lid 1 WCK, de verplichting enkel krediet te verstrekken aan consumenten die redelijkerwijze in staat zullen zijn hun verplichtingen na te komen (art. 15, lid 2 WCK), het verbod voor de ondertekening van de overeenkomst het kredietbedrag ter beschikking te stellen (art. 16 WCK), de bepalingen inzake het maximale JKP (art. 21 WCK), de regelen betreffende onrechtmatige bedingen (art. 27bis-32bis WCK), het recht op schorsing van kredietopnemingen (art. 33ter §2 WCK), de bepalingen betreffende de persoonlijke zekerheidstelling (art. 34-37), de bepalingen betreffende het toestaan van betalingsfaciliteiten (art. 38 WCK), de bepalingen betreffende het lichten van de optie bij financieringshuur (art. 47) en de terugname van het goed bij financieringshuur (art. 54 WCK), de periodieke informatieverplichting bij kredietopnemingen (art. 59 WCK), de bepalingen betreffende kredietbemiddelaars en schuldbemiddeling (art. 62-67 WCK), de bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens (art. 68-73 WCK) en de regelen inzake controle, toezicht en sancties (art. 74-109 WCK).

De vaststelling dat de regelen inzake de vervroegde terugbetaling van het krediet geen toepassing vinden, doet de vraag rijzen of de kredietgever bij dergelijke overeenkomsten 1) aan de consument het recht kan ontzeggen om vervroegd terug te betalen of 2) hem dit recht kan toekennen, doch daarbij contractueel in een hogere wederbeleggingsvergoeding kan voorzien dan hetgeen in artikel 23 WCK is bepaald. Indien de kredietnemer handelt voor uitsluitend niet-beroepsmatige doeleinden, moet men onderzoeken of de betrokken bedingen een kennelijk onevenwicht creëren tussen de rechten en plichten van de partijen (art. 2, 28° WMPC en 73 WMPC). Enkel indien de rechter oordeelt dat er een kennelijk onevenwicht aanwezig is, kan het betrokken beding vernietigd worden. Het loutere feit dat wordt afgeweken van artikel 23 WCK, volstaat daarbij niet, aangezien het net de bedoeling van de wetgever was deze regel niet van toepassing te verklaren. Gaat het om een lening op afbetaling, dan blijft artikel 1907bis BW wel van toepassing, dat voorziet in een maximale wederbeleggingsvergoeding van zes maanden interest. Gaat het om een ander type van kredietovereenkomst, kan deze bepaling, die volgens recente rechtspraak niet gehanteerd kan

---

⁴⁵ R. STEENNOT en F. BOGAERT, “De notaris en de consument”, *Rechtskroniek voor het Notariaat* 2009, 79.

worden⁴⁶, de rechter mogelijks inspireren bij de toepassing van de algemene toetsingsnorm uit de wet marktpraktijken.

3. Geoorloofde debetstanden op een rekening en overschrijdingen

26. Zoals reeds werd vermeld, werd de uitzondering voor kredietopeningen van 1250 euro of meer en terugbetaalbaar binnen de drie maanden niet overgenomen in de vernieuwde wet. Naast de in de plaats gekomen uitzondering voor bepaalde kredietkaarten (*supra* nr. 17), wordt deze uitzondering gedeeltelijk vervangen door de bijzondere regeling voor geoorloofde debetstanden op een rekening en overschrijdingen. Onder bepaalde voorwaarden zullen deze immers slechts gedeeltelijk onder de wet ressorteren. Het komt er in de eerste plaats op aan om het concept “geoorloofde debetstand op een rekening” en het begrip “overschrijding” te definiëren.

27. Artikel 1, 12ter WCK definieert de geoorloofde debetstand op een rekening als een uitdrukkelijke kredietopening waarbij een kredietgever een consument de mogelijkheid biedt bedragen op te nemen die het beschikbare tegoed op zijn rekening te boven gaan. Het begrip “rekening” wordt ingevuld als een rekening die de consument toelaat om inkomsten te ontvangen, geld af te halen en betalingen ten gunste van derden te verrichten (art. 1, 25° WCK). Het moge duidelijk zijn dat hiermee zichtrekeningen worden bedoeld die door kredietinstellingen worden verstrekt⁴⁷. Kredietopeningen die worden verstrekt door postorderbedrijven kunnen dus nooit onder het begrip “geoorloofde debetstand op een rekening” vallen. Zij blijven onderworpen aan de regelen die gelden voor kredietopeningen in het algemeen (zie ook *infra* nr. 29).

Artikel 1, 12^{quater} WCK definieert de overschrijding als een stilzwijgend aanvaarde debetstand waarbij een kredietgever een consument de mogelijkheid biedt bedragen op te nemen die het beschikbare tegoed op zijn rekening of de overeengekomen geoorloofde debetstand op een rekening van de consument te boven gaan. Overschrijdingen veronderstellen dus niet noodzakelijk het eerdere bestaan van een geoorloofde debetstand op een rekening. Het onderscheid tussen de geoorloofde debetstand op een rekening en de overschrijding is duidelijk. Waar de geoorloofde debetstand op een rekening de consument een contractueel *recht* op krediet verleent – het gaat immers om een uitdrukkelijke kredietopening – is dit bij overschrijdingen niet het geval⁴⁸.

Overschrijdingen kunnen vooreerst het gevolg zijn van de vrijwillige uitvoering van betalingstransacties door de financiële instelling, voor een consument die niet over een recht op (bijkomend) krediet beschikt. Het betreft bijvoorbeeld de hypothese waarin de consument het recht heeft om 1000 euro onder nul te gaan, maar de bank niettemin geheel vrijwillig een overschrijving uitvoert die leidt tot het ontstaan van een debetsaldo dat groter is dan 1000 euro. Daarnaast kunnen overschrijdingen ook het gevolg zijn van zogenaamde “opgedrongen debetposities” waar de kredietverlening geschiedt ingevolge een verbintenis die de financiële instelling ten aanzien van derden is aangegaan. Een opgedrongen debetpositie zal zich bijvoorbeeld voordoen indien een consument, houder van een kredietkaart met een plafond van 2500 euro, op het ogenblik van de afrekening van de uitgavenstaat via domiciliëring ten

⁴⁶ Brussel 15 september 2009, *Bank Fin. R.* 2011, 60, noot M. DE MUYNCK en M. DE POTTER DE TEN BROEK.

⁴⁷ F. VAN DER HERTEN, “De omzetting in het Belgisch recht van de nieuwe Europese richtlijn inzake consumentenkrediet”, in *Liber Amicorum Achilles Cuypers*, Gent, Larcier, 2009, 280.

⁴⁸ F. VAN DER HERTEN, “De omzetting in het Belgisch recht van de nieuwe Europese richtlijn inzake consumentenkrediet”, in *Liber Amicorum Achilles Cuypers*, Gent, Larcier, 2009, 279-282.

belope van 1500 euro slechts over 1000 euro op zijn zichtrekening (zonder daaraan gekoppelde kredietopening) beschikt. De notie “stilzwijgende aanvaarding” omvat dus naar onze overtuiging tevens een debetstand die door de bank getolereerd moet worden door de werking van het systeem⁴⁹.

28. Bij de bepaling van de toepasselijke regelen volstaat het niet een onderscheid te maken tussen overschrijdingen en geoorloofde debetstanden. De wet maakt immers een onderscheid tussen drie categorieën van geoorloofde debetstanden op een rekening: 1) de geoorloofde debetstand op een rekening die binnen de maand moet worden afgelost, 2) de geoorloofde debetstand op een rekening die binnen de drie maanden of op verzoek van de kredietgever moet worden terugbetaald en 3) de overige geoorloofde debetstanden op een rekening.

Wat de tweede categorie betreft, kan worden opgemerkt dat kredietopeningen die terugbetaalbaar zijn op verzoek van de kredietgever een typisch Angelsaksisch fenomeen zijn en onder de Belgische wet niet toegelaten zijn⁵⁰. Artikel 29, laatste lid WCK bepaalt immers dat elk beding dat voorziet dat de kredietgever op elk ogenblik de terugbetaling van het opgenomen kredietbedrag kan eisen, verboden is. Met andere woorden, in de praktijk zal de tweede categorie dus enkel geoorloofde debetstanden op een rekening die terugbetaalbaar zijn binnen de drie maanden omvatten.

29. Wat kredietopeningen betreft, komt men derhalve tot het besluit dat de mate waarin de wet van toepassing is afhankelijk is van de vorm die de kredietopening aanneemt en de modaliteiten waaronder ze wordt verstrekt.

- a) Vooreerst kan men nagaan of de kredietopening onder de uitsluiting “kredietovereenkomst zonder interest, terugbetaalbaar binnen de twee maanden en met een kost lager van 50 euro” valt. In bevestigend geval is de wet sowieso niet van toepassing. In ontkennend geval wel, tenzij men uiteraard een beroep kan doen op een andere uitzondering (vb. hypothecaire kredietopeningen die onder de wet hypothecair krediet vallen, kredietopeningen voor een bedrag van minder dan 200 euro, ...).
- b) Vervolgens rijst de vraag of de kredietopening verbonden is aan een zichtrekening. In bevestigend geval dient men een onderscheid te maken tussen 4 verschillende hypothesen, met name deze van 1) de overschrijding, 2) de geoorloofde debetstand op een rekening die binnen een maand moet worden afgelost, 3) de geoorloofde debetstand op een rekening terugbetaalbaar binnen drie maanden of op verzoek van de kredietgever en 4) de overige geoorloofde debetstanden op een rekening (vb. kredietopeningen van onbepaalde duur, verbonden aan een zichtrekening). Laatstgenoemde overeenkomsten vallen integraal onder de wet. Voor de overige is de wet slechts gedeeltelijk van toepassing, maar welke bepalingen concreet gehanteerd moeten worden, verschilt van geval tot geval (*infra* nr. 30-32).
- c) Kredietopeningen die niet aan een zichtrekening verbonden zijn en niet vallen onder de hier onder a) vermelde uitzondering, zijn integraal onderworpen aan de wet consumentenkrediet (vb. kredietopeningen verstrekt door postorderbedrijven).

---

⁴⁹ M. DE MUYNCK en R. STEENNOT, “DE nieuwe wet consumentenkrediet en kredietopeningen: een afdoende bescherming voor de consument?”, *TBH* 2011, 193-194.

⁵⁰ Memorie van Toelichting, *Parl. St. Kamer*, Doc. 52, 2468/001, 46.

30. Welke bepalingen vinden nu meer concreet toepassing in de onder b) 1, 2 en 3 bepaalde gevallen?

De *geoorloofde debetstanden op een rekening terugbetaalbaar binnen de drie maanden of op verzoek van de kredietgever* zijn onderworpen aan het grootst aantal bepalingen. Het betreft: bepaalde regelen inzake reclame (art 5, § 1, eerste lid, 1° tot 3° en § 2, 6-9 WCK), de verplichting informatie in te winnen omtrent de financiële situatie van de consument (art. 10 WCK), de informatieverplichting (art. 11*bis* en 11*ter* WCK), bepalingen betreffende de weigering van het krediet (art. 12-13 WCK), de regelen inzake de totstandkoming van de overeenkomst (art. 14, § § 1 en 3 WCK), de adviesverplichting uit artikel 15 lid 1 WCK, de verplichting enkel krediet te verstrekken aan consumenten die redelijkerwijze instaat zullen zijn hun verplichtingen na te komen (art. 15, lid 2 WCK), het verbod voorafgaand aan de ondertekening van de overeenkomst het kredietbedrag ter beschikking te stellen (art. 16 WCK), de verplichting de identiteit van de consument te controleren (art. 17 WCK), de regelen betreffende de band tussen de kredietovereenkomst en de overeenkomst waarvoor financiering wordt gevraagd (art. 19-20 WCK), de bepalingen inzake het maximale JKP (art. 21 WCK), de bepalingen betreffende de terugbetalingstermijn en vervroegde terugbetaling (art. 22-23 WCK), de regelen betreffende de tegenwerpbaarheid van de verweermiddelen (art. 24 WCK), de bepalingen betreffende de overdracht van de vorderingen uit kredietovereenkomst (art. 25-27 WCK), de regelen betreffende onrechtmatige bedingen (art. 27*bis*-33*bis* WCK), de regelen omtrent kredietovereenkomsten van onbepaalde duur en het recht kredietopnemingen te schorsen (art. 33*ter* WCK), de bepalingen betreffende de persoonlijke zekerheidstelling (art. 34-37 WCK), de regelen betreffende het toestaan van betalingsfaciliteiten (art. 38 WCK), periodieke informatieverplichting bij kredietopeningen (art. 59 §1 WCK), de regelen betreffende niet-toegelaten debetstanden en overschrijdingen van minstens 1250 euro die langer dan een maand aanhouden (art. 60*bis* en 60*ter* WCK), de bepalingen betreffende kredietbemiddelaars en schuldbemiddeling (art. 62-67 WCK), de bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens (art. 68-73 WCK) en de regelen inzake controle, toezicht en sancties (art. 74-109 WCK).

Bekijkt men deze regelen, dan stelt men vast dat de informatieverplichting beperkt is tot de elementen vermeld in artikel 11*bis* WCK. De informatie die op papier of op een duurzame drager verstrekt moet worden aan de consument bij toepassing van artikel 11*bis* WCK is heel wat beperkter dan bij toepassing van artikel 11 WCK (dat geldt voor gewone kredietovereenkomsten). Het gaat hier over een zogenaamd *light-regime*⁵¹. Bovendien geldt de verplichting om passende toelichting te verstrekken niet bij toepassing van artikel 11*bis* WCK.

Een vergelijkbare vaststelling dringt zich op voor wat betreft de vermeldingen die in de overeenkomst moeten worden opgenomen. Ook hier geldt voor de hier besproken geoorloofde debetstanden op een rekening een *light-regime* (art. 14 §3 WCK).

31. In geval van een geoorloofde debetstand op een rekening die binnen de maand moet worden afgelost, gelden heel wat minder regelen. Het betreft de bijzonder beperkte informatieverplichting uit artikel 11*bis* §3 WCK, de bepalingen inzake het maximale JKP (art. 21 WCK), de regelen betreffende onrechtmatige bedingen (art. 27*bis*-33 WCK), de bepalingen betreffende de afstand van loon (art. 37 WCK), de regelen betreffende het toestaan van betalingsfaciliteiten (art. 38 WCK), de periodieke informatieverplichting bij

---

⁵¹ Zie: M. DE MUYNCK en R. STEENNOT, “DE nieuwe wet consumentenkrediet en kredietopeningen: een afdoende bescherming voor de consument?”, *TBH* 2011, 204.

kredietopeningen (art. 59 §1 WCK), de regelen betreffende niet-toegelaten debetstanden (art. 60*bis* WCK), verschillende bepalingen betreffende kredietbemiddelaars (art. 62-63 en 65 WCK), de bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens (art. 68-73 WCK) en bepaalde regelen inzake controle, toezicht en sancties (art. 86 lid 1, 87, 90, 91, 96, 101-118 WCK).

Wat opvalt, is dat bij een geoorloofde debetstand op een rekening die afgelost moet worden binnen de maand, de artikelen 10 en 15 WCK geen toepassing vinden, terwijl dit bij een geoorloofde debetstand op een rekening die terugbetaalbaar is binnen de drie maanden wel het geval is. De vraag is of de verplichting om de ontleende bedragen op kortere termijn terug te betalen een dergelijk onderscheid rechtvaardigt. Vanuit het oogpunt overmatige schuldenlast te vermijden, lijkt de terugbetalingstermijn niet doorslaggevend, doch eerder het bedrag dat ontleend kan worden. Meer concreet, indien de consument het niet aankan om 1500 euro te ontfemen, maakt het toch niet uit of de terugbetalingstermijn één of drie maanden is. Meer nog, de kans dat hij het betrokken bedrag op drie maanden kan terugbetalen is groter dan de kans dat hij het op één maand kan terugbetalen.

32. Bij overschrijdingen gelden: bepaalde regelen inzake reclame (art. 5 §2 en 6 WCK), de verplichting informatie te verstrekken over de debetrentevoet (art. 11*bis* §2, lid 2, 5° WCK), de bepalingen inzake het maximale JKP (art. 21 WCK), de regelen betreffende onrechtmatige bedingen (art. 27*bis*-33 WCK), de bepalingen betreffende de afstand van loon (art. 37 WCK), de regelen betreffende het toestaan van betalingsfaciliteiten (art. 38 WCK), de regelen betreffende overschrijdingen van minstens 1250 euro die langer dan een maand aanhouden (art. 60*ter* WCK), verschillende bepalingen betreffende kredietbemiddelaars (art. 62-63 en 65 WCK), de bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens (art. 68-73 WCK) en bepaalde regelen inzake controle, toezicht en sancties (art. 86, lid 1, 87, 90, 91, 96, 101-118 WCK).

Bij overschrijdingen spreekt het voor zich dat de artikelen 10 en 15 WCK geen toepassing kunnen vinden. Er is immers bij een overschrijding geen mogelijkheid om voorafgaandelijk informatie in te winnen. Waar beperkte overschrijdingen in het voordeel van de consument kunnen zijn, lijken belangrijke overschrijdingen echter vanuit de doelstelling van het vermijden van overmatige schuldenlast uit den boze. Artikel 60*ter* WCK lijkt hierop te anticiperen, waar het handelt over overschrijdingen van minstens 1250 euro. Maar men mag niet uit het oog verliezen dat de wetgever slechts een informatieverplichting creëert in hoofde van de kredietgever indien de overschrijding langer dan een maand aanhoudt. De verplichting om de kredietopnemingen op te schorten ontstaat bovendien pas wanneer de overschrijding niet is aangezuiverd binnen een termijn van drie maanden na haar ontstaan. De kredietgever moet dan met de consument ofwel een nieuwe kredietovereenkomst sluiten waarbij de regelen die gelden voor de totstandkoming van een kredietovereenkomst gerespecteerd moeten worden, ofwel de procedure opstarten om de overeenkomst te beëindigen. Deze procedure houdt in dat de consument via een ter post aangetekend schrijven in gebreke gesteld moet worden en een termijn van één maand geboden moet worden om tot een terugbetaling over te gaan. Doet de consument dat niet, dan kan de overeenkomst worden ontbonden op grond van het daartoe in het contract voorziene beding (zie art. 29, 3° WCK)⁵².

Zoals reeds vermeld, geldt bij de geoorloofde debetstand op een rekening die terugbetaalbaar is binnen de maand artikel 60*bis* WCK (ipv 60*ter* WCK). Deze regel vindt toepassing indien

---

⁵² Indien geen contractueel beding aanwezig is, zal de kredietgever naar de rechter moeten stappen om de ontbinding van de overeenkomst te vorderen bij toepassing van artikel 1184 BW.

de kredietgever elke debetstand die het toegestane kredietbedrag te boven gaat uitdrukkelijk heeft verboden. In een dergelijk geval moet de kredietgever ofwel een nieuwe kredietovereenkomst sluiten, ofwel de overeenkomst bij toepassing van het daartoe voorziene beding ontbinden, dit na de consument via een ter post aangetekend schrijven in gebreke te hebben gesteld en hem een maand te hebben gelaten om zijn verplichtingen na te komen. Men ziet duidelijk het verschil met artikel 60ter WCK waar het gaat om overschrijdingen die de kredietgever vrijwillig toestaat of minstens niet expliciet heeft verboden. De hypothese van artikel 60bis WCK kan dan ook enkel toepassing vinden in het geval van een aan de kredietgever opgedrongen overdisponering waarbij het beschikbare kredietbedrag⁵³ wordt overschreden, terwijl dit in de overeenkomst uitdrukkelijk werd verboden. Het spreekt voor zich, dat in het geval van een dergelijk uitdrukkelijk verbod, de kredietgever niet de mogelijkheid heeft om vrijwillig overschrijdingen toe te staan.

4. Kredietovereenkomsten met beleggingsondernemingen

33. Worden gedeeltelijk van het toepassingsgebied van de wet uitgesloten: kredietovereenkomsten gesloten met een beleggingsonderneming bedoeld in de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten of met een kredietinstelling bedoeld in artikel 1, tweede lid, 1°, van de wet van 22 maart 1993 op het statuut en het toezicht op de kredietinstellingen waarbij een belegger transacties kan verrichten op één of meer van de financiële instrumenten bedoeld in artikel 2, 1°, van de wet van 2 augustus 2002 en waarbij de beleggingsonderneming of de kredietinstelling die het krediet verleent, bij deze transactie betrokken is. Het betreft bijvoorbeeld de hypothese waarin een cliënt via zijn bank een order plaatst voor de aankoop van effecten en daartoe krediet verkrijgt van zijn bank.

Het belang van deze gedeeltelijke uitsluiting blijft beperkt aangezien de meeste bepalingen van de wet van toepassing blijven. De belangrijkste bepalingen die worden uitgesloten zijn de artikelen 16 (verbod kredietbedrag over te maken voor alle partijen de overeenkomst hebben ondertekend), 18 (het herroepingsrecht), 19-20 (bepalingen betreffende de band tussen kredietovereenkomst en gefinancierde overeenkomst) en 24 (tegenwerpbaarheid van de verweermiddelen) WCK.

5. Uitstel van betaling voor consumenten die in gebreke zijn

34. Een gedeeltelijke uitsluiting geldt verder voor kredietovereenkomsten die erin voorzien dat de kredietgever en de consument regelingen treffen voor uitstel of aflossing indien de consument zijn verplichtingen uit de oorspronkelijke kredietovereenkomst niet is nagekomen. Opdat deze gedeeltelijke uitsluiting zou gelden, moet voldaan zijn aan twee cumulatieve voorwaarden. Meer concreet is het vereist dat met deze regeling een rechtsvordering tot ingebrekestelling zou kunnen worden vermeden, alsook dat de voorwaarden van de nieuwe kredietovereenkomst voor de consument niet ongunstiger zijn dan de voorwaarden van de oorspronkelijke kredietovereenkomst⁵⁴. Dit laatste veronderstelt dat aan de consument geen bijkomende kosten mogen worden opgelegd en geen hoger JKP mag gelden.

---

⁵³ Artikel 60bis WCK kan dan ook geen toepassing vinden indien de consument oorspronkelijk geen recht op krediet zou hebben.

⁵⁴ F. VAN DER HERTEN, “De omzetting in het Belgisch recht van de nieuwe Europese richtlijn inzake consumentenkrediet”, in *Liber Amicorum Achilles Cuypers*, Gent, Larcier, 2009, 285.

Meer concreet vinden de volgende regelen toepassing: de regelen inzake kredietpromotie (art. 5-9 WCK), de verplichting informatie in te winnen omtrent de financiële situatie van de consument (art. 10 WCK), de informatieverplichting uit artikel 11*bis*-11*ter* WCK, de bepalingen betreffende de weigering van het krediet (art. 12-13 WCK), de regel betreffende de totstandkoming van de overeenkomst (art. 14 §1 WCK), de verplichting *bepaalde* in artikel 14 §2 WCK opgenomen vermeldingen in de overeenkomst te incorporeren, de adviesverplichting uit artikel 15 lid 1 WCK, de verplichting enkel krediet te verstrekken aan consumenten die redelijkerwijze in staat zullen zijn hun verplichtingen na te komen (art. 15, lid 2 WCK), het verbod voorafgaand aan de ondertekening van de overeenkomst het kredietbedrag ter beschikking te stellen (art. 16 WCK), de verplichting de identiteit te verifiëren (art. 17 WCK), de regelen betreffende de band tussen de kredietovereenkomst en de overeenkomst waarvoor financiering wordt gevraagd (art. 19-20 WCK), de bepalingen inzake het maximale JKP (art. 21 WCK), de bepalingen betreffende de terugbetalingstermijn en vervroegde terugbetaling (art. 22-23 WCK), de bepalingen betreffende de overdracht van vorderingen uit de kredietovereenkomst (art. 25-27 WCK), de regelen betreffende onrechtmatige bedingen (art. 27*bis*-33*bis* WCK), de regelen omtrent kredietovereenkomsten van onbepaalde duur en het recht kredietopnemingen te schorsen (art. 33*ter* WCK), de bepalingen betreffende de persoonlijke zekerheidstelling (art. 34-37 WCK), de bepalingen betreffende het toestaan van betalingsfaciliteiten (art. 38 WCK), alle bepalingen betreffende bijzondere kredietvormen, met uitzondering van artikel 60*ter* WCK, de bepalingen betreffende kredietbemiddelaars en schuldbemiddeling (art. 62-67 WCK), de bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens (art. 68-73 WCK) en de regelen inzake controle, toezicht en sancties (art. 74-109 WCK).

35. De vaststelling dat een hele reeks bepalingen, waaronder artikel 15 WCK, van toepassing blijven, heeft ertoe geleid dat een aantal kredietgevers geen uitstel van betaling meer biedt aan consumenten die hun verplichtingen uit de oorspronkelijke kredietovereenkomst niet kunnen nakomen. Dit mag niet verwonderen, aangezien de toepassing van artikel 15 lid 2 WCK inhoudt dat de kredietgever aansprakelijk kan worden gesteld indien hij krediet verleent aan een consument waarvan hij redelijkerwijze had moeten inzien dat hij het krediet niet zou kunnen terugbetalen. Een moeilijke oefening, als men weet dat het hier telkens gaat over consumenten die hun verplichtingen uit de oorspronkelijke kredietovereenkomst niet zijn nagekomen. Deze regel reduceert in de praktijk derhalve de bescherming van de consument⁵⁵. De kredietgever die wenst te ontsnappen aan de toepassing van artikel 15 lid 2 WCK kan enkel kosteloos uitstel van betaling verstrekken. In dergelijk geval vindt de wet consumentenkrediet geen toepassing (*supra* nr. 22).

6. Verenigbaarheid van de gedeeltelijke uitsluitingen met de Richtlijn

36. Bekijkt men de gedeeltelijke uitsluitingen, dan stelt men vast dat een aantal van deze gedeeltelijke uitsluitingen in de Richtlijn volledig van het toepassingsgebied worden uitgesloten. De vraag rijst dan ook of de Belgische wet op dit punt niet onverenigbaar is met de Richtlijn, gelet op het principe van de volledige harmonisatie waarop de Richtlijn steunt. Deze vraag kan ontkennend beantwoord worden, aangezien overweging 10 bij de Richtlijn uitdrukkelijk bepaalt dat de lidstaten de mogelijkheid hebben om de bepalingen van de Richtlijn toe te passen op overeenkomsten die volledig van het toepassingsgebied van de

---

⁵⁵ Zie ook: Y. HOORNAERT, “Wet op het consumentenkrediet (WCK): andermaal hervormd”, *Bank Fin. R.* 2010, 402; F. VAN DER HERTEN, “De omzetting in het Belgisch recht van de nieuwe Europese richtlijn inzake consumentenkrediet”, in *Liber Amicorum Achilles Cuypers*, Gent, Larcier, 2009, 285.

Richtlijn worden uitgesloten⁵⁶. Uiteraard, kunnen de lidstaten ook regelen die niet onder het geharmoniseerde gebied vallen op deze kredietovereenkomsten toepassen, voor zover dit niet strijdt met de principes inzake vrij verkeer⁵⁷.

Wat de kredietovereenkomsten betreft, die door de Richtlijn gedeeltelijk van het toepassingsgebied van de Richtlijn worden uitgesloten, geldt een andere regel. In een dergelijk geval verzet het principe van de volledige harmonisatie zich ertegen dat de lidstaten andere bepalingen uit de Richtlijn van toepassing verklaren op de betrokken kredietovereenkomsten⁵⁸. Evenwel, behouden de lidstaten de vrijheid om deze kredietovereenkomsten te regelen voor wat betreft niet door de Richtlijn geharmoniseerde materies⁵⁹. Zo bijvoorbeeld kan de wetgever zonder enig probleem de regelen inzake maximale schadevergoedingen en uitdrukkelijk ontbindende bedingen op deze overeenkomsten van toepassing verklaren aangezien deze aspecten buiten het geharmoniseerde gebied van de Richtlijn vallen.

III. Territoriaal toepassingsgebied

37. Artikel 2 WCK regelt de territoriale toepassing van de wet consumentenkrediet. De bepaling van het territoriale toepassingsgebied is van belang aangezien de harmonisatie waarvoor de richtlijn consumentenkrediet heeft gezorgd, uiteindelijk beperkt is gebleken. Zo bijvoorbeeld is België één van de weinige lidstaten⁶⁰ die bepaalt dat de kredietgever slechts krediet mag verlenen indien blijkt dat de consument redelijkerwijze in staat zal zijn het krediet terug te betalen. Verder bevat de Belgische wet bijvoorbeeld een bijzondere regeling inzake uitdrukkelijk ontbindende bedingen en vergoedingen die door de consument verschuldigd zijn bij een contractuele wanprestatie.

Het territoriale toepassingsgebied werd in overeenstemming gebracht met de nieuwe verwijzingsregel inzake consumentenovereenkomsten die vervat ligt in de Rome I Verordening⁶¹. Meer concreet bepaalt artikel 2, lid 1 WCK dat de Belgische wet toepassing vindt indien de overeenkomst wordt gesloten tussen 1) een consument die in België zijn gewone verblijfplaats heeft en 2) een kredietgever die zijn commerciële of beroepsactiviteiten in België ontplooit of zijn activiteiten met gelijk welk middel op België richt (of op

⁵⁶ P. ROTT, "Consumer Credit" in *Understanding EU Consumer Law*, Antwerpen, Intersentia, 2009, 190; A. GOURIO, "La Directive européenne du 23 avril 2008 concernant les contrats de crédit aux consommateurs", *La semaine juridique Entreprises et Affaires* 2008, n° 36, 15.

⁵⁷ M. DE MUYNCK, "Consumentenkrediet: de wet van 13 juni 2010 gewikt en gewogen", *RABG* 2011, 8; E. TERRYEN en J. VANNEROM, "De implicaties van de nieuwe Richtlijn consumentenkrediet voor het Belgisch recht" in *Recht in beweging*, Antwerpen, Maklu, 2009, 22 en 24.

⁵⁸ M. DE MUYNCK, "Consumentenkrediet: de wet van 13 juni 2010 gewikt en gewogen", *RABG* 2011,8; E. TERRYEN en J. VANNEROM, "De implicaties van de nieuwe Richtlijn consumentenkrediet voor het Belgisch recht" in *Recht in beweging*, Antwerpen, Maklu, 2009, 26.

⁵⁹ Overweging (11) Richtlijn Consumentenkrediet. P. ROTT, "Consumer Credit" in *Understanding EU Consumer Law*, Antwerpen, Intersentia, 2009, 191.

⁶⁰ Ook Nederland verbiedt kredietovereenkomsten aan te gaan indien dit met het oog op de "overkreditering" van de consument onverantwoord is. Zie artikel 4:34 lid 2 Wet Financieel Toezicht (Nederland).

⁶¹ Verordening (EG) Nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomsten (Rome I), *P.B.L.* 4 juli 2008, afl. 177/6. Zie over deze verwijzingsregel o.m.: J. DE MEYER, "Consumeren zonder grenzen. Nieuwe regels in de Rome I Verordening", *NjW* 2010, 2-14; A. LOPEZ-TARRUELLA MARTINEZ, "International consumer contracts in the new Rome I Regulation: how much does the regulation change?", *REDC* 2007-2008, 345 ev; R. STEENNOT, "Grensoverschrijdende consumentenovereenkomsten", in *Nieuw Internationaal Privaatrecht: meer Europees, meer global. Postuniversitaire Cyclus Delva 2009*, Mechelen, Kluwer, 2009, 333 ev.

verschillende landen waaronder België) en 3) de overeenkomst onder die activiteiten valt. Een rechtskeuze is volgens artikel 2, lid 2 WCK mogelijk, doch kan er niet toe leiden dat de consument de bescherming verliest op grond van de bepalingen waarvan niet bij overeenkomst kan worden afgeweken volgens de toepasselijke Belgische regelgeving bij gebreke van rechtskeuze.

Met dit laatste wordt bedoeld dat wanneer op grond van artikel 2, lid 1 WCK Belgisch recht van toepassing is, de keuze voor een ander rechtstelsel er niet toe kan leiden dat de consument de bescherming wordt ontzegd die hem door de Wet Consumentenkrediet wordt geboden⁶². Immers, de bepalingen uit de wet consumentenkrediet zijn (minstens) van dwingend recht, zodat er niet van afgeweken kan worden. Houdt deze regel dan niet gewoon in dat de Belgische wet van toepassing is? Neen, in die zin dat het gekozen recht toepassing vindt in de mate waarin het aan de consument een additionele bescherming biedt. Deze regel van internationaal privaatrecht is dan ook bijzonder consumentvriendelijk. Enerzijds kan de consument niet de bescherming verliezen die vervat ligt in dwingende bepalingen uit zijn eigen recht, anderzijds kan hij zich beroepen op regelen die vervat liggen in het gekozen rechtstelsel in de mate waarin zij aan de consument een additionele bescherming bieden.

38. Opdat de kredietnemer zich op deze bijzondere verwijzingsregel kan beroepen, is vooreerst noodzakelijk dat hij zijn gewone verblijfplaats heeft in België. De gewone verblijfplaats is een feitelijk criterium. Het is derhalve niet noodzakelijk dat de kredietnemer in België gedomicilieerd is. Men kan veronderstellen dat het noodzakelijk is dat de kredietnemer zijn gewone verblijfplaats heeft in België ten tijde van het sluiten van de kredietovereenkomst.

39. De kredietgever dient ofwel in België zijn activiteit te ontplooiën ofwel zijn activiteiten op België te richten. De kredietgever ontplooit zijn activiteiten in België indien deze in België is gevestigd of er zijn diensten aanbiedt via een in België gevestigd bijkantoor⁶³. Bij het beantwoorden van de vraag wanneer een kredietgever zijn activiteiten op België richt, moet men rekening houden met het arrest Pammer / Alpenhof van het Hof van Justitie⁶⁴, waarin het Hof zich over deze vereisten heeft uitgesproken. Kort samengevat komt het erop neer dat, voorafgaand aan het ogenblik waarop de overeenkomst met de betrokken kredietgever wordt gesloten, de kredietgever reeds de wil moet hebben gehad om kredietovereenkomsten met consumenten in België te sluiten. Deze wil kan niet enkel uitdrukkelijk geuit worden, bijvoorbeeld door een expliciet aanbod te zenden naar kredietnemers in België, doch kan tevens impliciet uit de omstandigheden blijken. Meer concreet kunnen volgens het Hof van Justitie als een aanwijzing beschouwd worden: de vermelding van een telefoonnummer met internationaal kengetal, de taal waarin de website is gesteld, de munteenheid, het gebruik van toplevel-domeinnamen, het gastenboek... We illustreren dit aan de hand van enkele voorbeelden:

---

⁶² M. DE MUYNCK, “Consumentenkrediet: de wet van 13 juni 2010 gewikt en gewogen”, *RABG* 2011, 20.

⁶³ A. LOPEZ-TARRUELLA MARTINEZ, “International consumer contracts in the new Rome I Regulation: how much does the regulation change?”, *REDC* 2007-2008, 354; R. STEENNOT, “Grensoverschrijdende consumentenovereenkomsten”, in *Nieuw Internationaal Privaatrecht: meer Europees, meer global. Postuniversitaire Cyclus Delva 2009*, Mechelen, Kluwer, 2009, 345.

⁶⁴ H.v.J. 7 december 2010, C-585/08 en C-144/09, *Pammer v. Schlüter en Alpenhof v. Heller*. Zie over dit arrest: R. STEENNOT, “Hof van Justitie verduidelijkt toepassingsvoorwaarde bijzondere IPR-regelen consumentenovereenkomsten”, *Tijdschrift@IPR.be* 2011, 152 ev.; M. POSNOW WURM, “La protection des consommateurs en droit international privé européen suite aux arrêts *Pammer – Hotel Alpenhof*: la notion d’ “activité dirigée””, *Tijdschrift@IPR.be* 2011, 162 ev.

1. Een Duitse kredietgever heeft zijn internetsite ook in het Nederlands vertaald en biedt de mogelijkheid om on-line in het Nederlands een overeenkomst te sluiten: de Duitse kredietgever richt zich op Vlaamse (en Nederlandse) kredietnemers, zodat de Belgische wet van toepassing is of een keuze voor het Duitse recht geen afbreuk doet aan de bescherming die de consument door de Belgische wet consumentenkrediet geboden wordt.
2. Een Britse kredietgever vermeldt niet enkel in Britse pond welke bedragen ontleend en terugbetaald kunnen / moeten worden, doch tevens in euro. Voor vragen kunnen consumenten terecht op een telefoonnummer met internationaal kengetal. In dergelijk geval zal de Belgische wet toepassing vinden of een keuze voor het Britse recht geen afbreuk kunnen doen aan de dwingende bescherming die de Belgische wet consumentenkrediet biedt.
3. Een Britse kredietgever beschikt over een .be topleveldomeinnaam en vermeldt een telefoonnummer met internationaal kengetal. Opnieuw vindt de Belgische wet toepassing of kan de keuze voor Brits recht de consument de bescherming die hij bezit op grond van de Belgische wet niet ontnemen.
4. Een Franse kredietgever heeft een website, die enkel in het Frans is gesteld. De website bevat voor het overige geen enkele aanwijzing waaruit zou kunnen blijken dat de kredietgever zich op Belgische kredietnemers richt (en de kredietgever heeft op het Belgische grondgebied geen reclame gevoerd om de Belgische consument naar die website te laten surfen (vb. via advertenties in Belgische kranten)). Zelfs indien een Belgische kredietnemer erin slaagt on-line een overeenkomst te sluiten, kan hij zich niet op de Belgische wet beroepen.
5. We vertrekken van dezelfde feiten als vermeld in de eerste drie hypothesen, maar telkens vermeldt de website duidelijk dat het aanbod zich niet richt op Belgische consumenten. In de mate waarin de kredietgever deze beperking van het aanbod respecteert en een Belgische consument er slechts in slaagt een overeenkomst te sluiten door de kredietnemer niet in te lichten over zijn verblijfplaats in België, kan het Belgische recht niet worden toegepast⁶⁵. Immers, in een dergelijk geval is het duidelijk dat de kredietgever niet de wil heeft om zich te richten tot consumenten die in België hun gewone verblijfplaats hebben.

40. Het is vereist dat de kredietovereenkomst onder de activiteiten valt die de kredietgever in het land van de consument ontplooit of die hij naar dat land richt⁶⁶. Bijvoorbeeld, indien de Britse kredietgever kredietovereenkomsten via het Internet aanbiedt aan Belgische consumenten (.be domeinnaam, pagina en sluiten van het contract in het Nederlands), dan zal de kredietnemer die in België zijn gewone verblijfplaats heeft zich niet op de Belgische wet kunnen beroepen indien hij de overeenkomst niet via het Internet, maar in een kantoor van de kredietgever in het Verenigd Koninkrijk heeft gesloten.

---

⁶⁵ Zie ook: K. BROECKX en B. DE GROOTE, “Grensoverschrijdend contracteren en procederen in een virtuele wereld”, in *Privaatrecht in de reële en virtuele wereld*, Kluwer, 2002, 623.

⁶⁶ A. LOPEZ-TARRUELLA MARTINEZ, “International consumer contracts in the new Rome I Regulation: how much does the regulation change?”, *REDC 2007-2008*, 354; S. FRANCO, “Le Règlement “Rome I” sur la loi applicable aux obligations contractuelles – De quelques changements...”, *Journal du Droit International* 2009, nr. 46.

IV. Temporeel toepassingsgebied⁶⁷

41. Artikel 73 van de wet van 13 juni 2010 tot wijziging van de wet consumentenkrediet bepaalt dat de nieuwe wettelijke bepalingen van toepassing zijn op lopende overeenkomsten⁶⁸. Dit impliceert dat kredietovereenkomsten die werden gesloten voor de inwerkingtreding van de nieuwe wet aangepast moeten worden aan de nieuwe wettelijke bepalingen, die onmiddellijk van toepassing zijn.

Wat de toepassing op de lopende kredietovereenkomsten van de artikelen 27bis, 29 en 33ter, § 1, eerste lid, en § 2 WCK betreft, bevat de wet wel een bijzondere regel. Meer concreet worden de bedingen in de lopende overeenkomsten die, omwille van redenen van openbare orde of dwingend recht, strijdig zijn met deze bepalingen van rechtswege teruggebracht tot de bedingen die toegelaten worden door deze artikelen. Meer concreet, kunnen bijvoorbeeld schadebedingen en uitdrukkelijk ontbindende bedingen die in strijd zijn met de nieuwe wettelijke bepalingen niet nietig verklaard worden indien zij ten tijde van het sluiten van de overeenkomst in overeenstemming waren met de wet. Zij zullen gereduceerd moeten worden tot hetgeen vandaag toegelaten is bij toepassing van de wet consumentenkrediet.

42. Op de regel van de onmiddellijke toepassing van de nieuwe bepalingen bestaan een aantal uitzonderingen. Meer concreet geldt de onmiddellijke toepassing niet voor de artikelen 3, 5 tot 18, 20 en 21, 25, a), 31, 35 tot 37, 60 en 64 WCK. Het betreft onder meer de artikelen betreffende kredietpromotie, de precontractuele informatieplichten, het herroepingsrecht en een aantal regelen betreffende de zekerheden. Dat deze bepalingen niet onder de regel van de onmiddellijke werking vallen mag uiteraard niet verwonderen, aangezien het hier gaat over verplichtingen die na de totstandkoming van de overeenkomst niet meer volbracht kunnen worden.

43. Het nieuwe artikel 22 §2 WCK, dat bepaalt dat kredietopeningen van onbepaalde duur of met een looptijd van meer dan vijf jaar in een nulstellingstermijn moeten voorzien waarbinnen het totaal terug te betalen bedrag terugbetaald moet worden, treedt pas in werking op 1 januari 2013. Er kan een maximale nulstellingstermijn bij K.B. vastgelegd worden. Zolang deze nieuwe regel niet in werking is getreden, geldt de verplichting om in een nulstellingstermijn te voorzien enkel voor kredietovereenkomsten van onbepaalde duur of met een looptijd van meer dan vijf jaar *die niet in de periodieke terugbetaling van kapitaal voorzien*. Voor lopende overeenkomsten waarvoor reeds een nulstellingsverplichting geldt, neemt de termijn van nulstelling weliswaar slechts aanvang vanaf de eerste debetstand die zich voordoet *na* 1 januari 2011⁶⁹.

Besluit

44. Bekijkt men het toepassingsgebied van de vernieuwde wet consumentenkrediet, dan stelt men vast dat de wetgever gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om kredietovereenkomsten die worden uitgesloten van het toepassingsgebied van de Richtlijn, alsnog te onderwerpen aan een aantal bepalingen uit de Belgische wet. Over welke bepalingen het daarbij gaat, verschilt van geval tot geval, waardoor het niet evident is de wet in de

---

⁶⁷ Wij beperken de bespreking tot de privaatrechtelijke bepalingen en laten de overgangsregelen betreffende erkenningen en registraties buiten beschouwing.

⁶⁸ Behalve de artikelen 3, 5 tot 18, 20 en 21, 25, a), 31, 35 tot 37, 60 en 64 WCK: *infra* nr. 42.

⁶⁹ Y. HOORNAERT, “Wet op het consumentenkrediet (WCK): andermaal hervormd”, *Bank Fin. R.* 2010, 402.

praktijk te hanteren. Bovendien hebben we geargumenteed dat de keuze van de wetgever om bepaalde regelen, zoals het belangrijke artikel 15, lid 2 WCK, de ene keer wel en de andere keer niet van toepassing te verklaren niet steeds logisch overkomt. Wij herhalen hier ook dat de wet op een aantal punten op gespannen voet staat met de Richtlijn (o.m. wat de definitie van het begrip “kredietgever” betreft).

Maar het zou verkeerd zijn enkel kritiek te uiten op de Belgische wetgever. Ook Europa schiet tekort! De Richtlijn consumentenkrediet, hoewel deze gebaseerd is het op het principe van de (gerichte) volledige harmonisatie, zal niet slagen in zijn doelstelling om grensoverschrijdende kredietverlening te stimuleren. Oorzaken zijn het beperkte (en niet altijd duidelijk te bepalen) geharmoniseerde gebied en de mogelijkheid die lidstaten wordt geboden om de bepalingen van de Richtlijn toe te passen op kredietovereenkomsten die door de Richtlijn volledig van het toepassingsgebied van de Richtlijn worden uitgesloten. De rechtspraak van het Hof van Justitie, die impliceert dat in de praktijk ook snel voldaan zal zijn aan de toepassingsvoorwaarden van de bijzondere verwijzingsregel voor consumentenovereenkomsten, zal kredietgevers evenmin stimuleren om hun kredieten grensoverschrijdend aan te bieden.

Financial Law Institute

The **Financial Law Institute** is a research and teaching unit within the Law School of the University of Ghent, Belgium. The research activities undertaken within the Institute focus on various issues of company and financial law, including private and public law of banking, capital markets regulation, company law and corporate governance.

The **Working Paper Series**, launched in 1999, aims at promoting the dissemination of the research output of the Financial Law Institute's researchers to the broader academic community. The use and further distribution of the Working Papers is allowed for scientific purposes only. Working papers are published in their original language (Dutch, French, English or German) and are provisional.